

POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W GMINIE MIEJSKIEJ KRAKÓW
NA LATA 2023–2025

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
ROZDZIAŁ I	7
DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY W LATACH 2020-20237	
1. Charakterystyka pieczy zastępczej	7
1.1. Rodzinna piecza zastępcza	7
1.2. System instytucjonalnej pieczy zastępczej	21
2. Osoby usamodzielniane	24
ROZDZIAŁ II	29
REALIZACJA CELÓW OKREŚLONYCH W POWIATOWYM PROGRAMIE ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2020	
-2022	29
ROZDZIAŁ III	36
CELE PROGRAMU na lata 2023-2025 ORAZ SPOSOBY I METODY BADANIA REALIZACJI CELÓW	36
ROZDZIAŁ IV ZAŁOŻENIA PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2023-2025	42
1. Limit zawodowych rodzin zastępczych	42
2. Identyfikacja ryzyk dla programu	43
3. Monitorowanie programu	44
4. Deklaracja wyników	45
Spis tabel	47
Spis wykresów	48

WPROWADZENIE

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Gminie Miejskiej Kraków na lata 2023-2025 został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podstawę prawną Programu stanowi art. 180 pkt 1 ww. ustawy, zgodnie z którym, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej. Ze względu na fakt, że realizacja celów Programu jest procesem o charakterze wieloletnim, założenia niniejszego opracowania w znacznej części stanowią kontynuację kierunków rozwoju określonych w „Powiatowym programie rozwoju pieczy zastępczej w Gminie Miejskiej Kraków na lata 2020- 2022”.

Naturalnym środowiskiem dla wychowywania dziecka jest rodzina. Zdarzają się jednak takie sytuacje, w których rodzice nie mogą zapewnić swojemu dziecku opieki i wychowania. Wówczas, zgodnie z art. 72 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 20 Konwencji o Prawach Dziecka, obowiązek zapewnienia dziecku opieki i wychowania spoczywa na władzy publicznej. Taka opieka nad dzieckiem organizowana oraz finansowana przez władze publiczne nosi nazwę pieczy zastępczej. Kluczowe unormowania prawne dotyczące organizowania i finansowania pieczy zastępczej oraz zasady usamodzielniania się wychowanków pieczy zawarte są w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W związku z tym, że umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej odbywa się co do zasady na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego, istotne przepisy w tym zakresie zawiera również Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

Zatem mając na uwadze dobro dziecka i jego potrzeby w przypadku, gdy dziecko na podstawie decyzji sądu jest całkowicie lub częściowo pozbawione opieki rodzicielskiej, powiat ma obowiązek zapewnić mu opiekę i wychowanie w warunkach jak najbardziej zbliżonych do warunków naturalnych. Obowiązek ten wynika z zapisów zawartych w Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na podstawie której jednostka samorządu terytorialnego jest zobowiązana do zapewnienia dzieciom i młodzieży, pozbawionej opieki rodziny (opiekunów), pieczy zastępczej rodzinnej lub instytucjonalnej. Informacje dotyczące organizacji tej pieczy winny zostać zawarte w przygotowywanym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej. Zadania są realizowane we współpracy z jednostkami administracji samorządowej, jak również podmiotami, o których mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, czyli organizacjami pozarządowymi, społecznymi, związkami wyznaniowymi i Kościołami.

W Programie przedstawiono również charakterystykę pieczy zastępczej w Gminie Miejskiej Kraków, z uwzględnieniem dynamiki zmian w tym obszarze w latach 2020 - 2022. Dokonano także podsumowania

działań podejmowanych na rzecz pieczy zastępczej. Opisano również cele i kierunki rozwoju pieczy zastępczej planowane do realizacji w latach 2023 – 2025. Podstawowe założenia programu koncentrują się wokół rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej, specjalistycznego wsparcia dla rodzin zastępczych i ich podopiecznych, dostosowania usług świadczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych do faktycznych potrzeb dzieci oraz wsparcia usamodzielnianych wychowanków.

Program zawiera również informacje dotyczące limitu rodzin zastępczych zawodowych na terenie Gminy Miejskiej Kraków w okresie jego obowiązywania. Przy określaniu obszarów problemowych oraz poszczególnych celów oparto się na danych statystycznych, ze źródeł Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie Gminy Miejskiej Kraków na lata 2023-2025 jest zgodny ze Strategią Rozwoju Krakowa. „Tu chcę żyć. Kraków 2030.” (SRK 2030), w zakresie celu operacyjnego: V.3. Spójność społeczna oraz celu operacyjnego: IV.2 Zrewitalizowane obszary miejskie. Niniejszy program realizuje cele i stanowi część operacyjną nadrzędnego programu strategicznego *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa 2030 (SRPSK)*.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie Gminy Miejskiej Kraków na lata 2023-2025 jest także zgodny z projektem aktualizacji SRK 2030 pn. „Strategia Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030/2050”, w zakresie celu operacyjnego 1.1 Silna, spójna społecznie i wielokulturowa wspólnota samorządowa.

Wyjaśnienie pojęć użytych w Programie Rozwoju Pieczy w Gminie Miejskiej Kraków

- 1. Ustawa** - Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.).
- 2. Piecza zastępcza** – to opieka sprawowana nad dzieckiem w przypadku trwałej lub przejściowej niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Objęcie dziecka pieczą zastępczą następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia przez nie pełnoletności, a w przypadku osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia zgodnie z warunkami określonymi w ustawie. Piecza zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej lub instytucjonalnej.
- 3. Rodzinna piecza zastępcza, piecza rodzinna** – system pieczy zastępczej, w skład którego wchodzi rodziny zastępcze: spokrewnione, niezawodowe, zawodowe oraz rodzinne domy dziecka:

- 1) **Rodzina zastępcza spokrewniona** (zwana dalej „RZS”), tworzona jest przez krewnych dziecka będących wstępnymi (dziadkowie) lub rodzeństwo dziecka;
  - 2) **Rodzina niezawodowa** (zwana dalej „RZN”), tworzona jest przez osoby niebędące krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, nie pobierające wynagrodzenia z tego tytułu;
  - 3) **Rodzina zastępcza zawodowa** (zwana dalej „RZZ”) to rodzina niebędąca krewnymi dziecka, z którą została zawarta umowa o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Szczególnymi typami rodzin zastępczych zawodowych są:
    - a) **RZZ pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego**, w której umieszcza się dziecko nie dłużej niż na okres 4 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego,
    - b) **RZZ specjalistyczna**, w której umieszcza się dziecko w szczególności legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i dzieci umieszczone na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich lub małoletnie matki z dziećmi;
  - 4) **Rodzinny dom dziecka** - (zwany dalej „RDD”): w którym umieszcza się łącznie nie więcej niż 8 dzieci.
4. **Instytucjonalna piecza zastępcza** – system pieczy zastępczej sprawowany w formie placówek opiekuńczo – wychowawczych (zwanymi dalej „POW”):
- 1) **POW typu rodzinnego** – w której maksymalnie może przebywać do 8 dzieci w różnym wieku;
  - 2) **POW typu interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nie więcej niż 14 dzieciom powyżej 10 roku życia. Pobyt w takiej placówce nie może trwać dłużej niż 3 miesiące lub może zostać przedłużony do zakończenia postępowania sądowego;
  - 3) **POW typu socjalizacyjnego** – zapewnia opiekę i wychowanie nie więcej niż 14 dzieciom powyżej 10 roku życia;
  - 4) **POW typu specjalistyczno-terapeutycznego**, w której może maksymalnie przebywać 14 dzieci powyżej 10 roku życia o indywidualnych potrzebach w tym: posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub o umiarkowanym i znacznym stopniu niepełnosprawności, wymagających stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii lub wymagających wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych.
5. **Organizator rodzinnej pieczy zastępczej** – organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie (dalej zwany „MOPS”). W ramach struktury MOPS zadania organizatora realizuje Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej (dalej zwany „Zespołem”).

- 6. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej** (dalej zwany „koordynatorem”) – wyznaczony pracownik Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, do którego zadań należy m.in. udzielanie pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- 7. Pracownik organizatora rodzinnej pieczy zastępczej** – wyznaczony pracownik Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, do którego zadań należy:
- 1) praca z pełnoletnimi wychowankami pozostającymi w dotychczasowej rodzinie zastępczej;
  - 2) pomoc rodzinom zastępczym z dziećmi, które nie sprawiają problemów opiekuńczo-wychowawczych, a opieka nad nimi realizowana jest w należyty sposób.
- 8. Osoba usamodzielniana:**
- 1) **Na podstawie ustawy o pomocy społecznej** – osoba pełnoletnia opuszczająca dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i wychowanie oraz młodzieżowy ośrodek wychowawczy;
  - 2) **Na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej** – osoba pełnoletnia opuszczająca rodzinną pieczę zastępczą lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą.
- 9. Indywidualny Program Usamodzielnienia (dalej IPU)** – dokument opracowany przez osobę usamodzielnianą we współpracy z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez wychowanka pełnoletności, określający w szczególności: zakres ich współdziałania, sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez niego zatrudnienia.
- 10. Opiekun usamodzielnienia** – osoba wspierająca wychowanka w procesie usamodzielnienia.
- 11. Gmina, GMK** - należy przez to rozumieć Gminę Miejską Kraków.

ROZDZIAŁ I

DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY W LATACH 2020-2022

1. Charakterystyka pieczy zastępczej

1.1. Rodzinna piecza zastępcza

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa podstawową formą pieczy zastępczej jest piecza rodzinna, w której dzieci powinny mieć zapewnioną opiekę i wychowanie jak najbardziej zbliżoną do naturalnego środowiska wychowawczego. Ustawodawca zakłada rozwój rodzinnej pieczy zastępczej w miejsce pieczy instytucjonalnej. Zgodnie z tym założeniem, wszystkie dzieci do 10 roku życia, które nie mogą pozostać w rodzinach biologicznych, winny być umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W celu określenia sposobu realizacji powyższego założenia, niezbędne jest scharakteryzowanie funkcjonującej na terenie Gminy rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto omówione w tym rozdziale zostaną trudności występujące w rodzinach zastępczych oraz wsparcie udzielane opiekunom i dzieciom.

Tabela 1. Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej i liczba dzieci przebywających w pieczy w latach 2020-2022 (stan na 30.06 i 31.12)

Liczba rodzin/liczba dzieci	2020		2021		2022	
	I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze
Liczba RZS	282	284	287	274	265	246
Liczba dzieci w RZS	348	350	356	345	336	314
Liczba RZN	92	88	87	89	86	84
Liczba dzieci w RZN	113	106	103	107	105	104
RZZ	54	56	55	54	51	50
Liczba dzieci w RZZ	87	97	89	93	98	96
RDD	3	2	2	2	2	3
Liczba dzieci w RDD	8	5	12	10	11	20
Suma RZZ i RDD	431	430	431	420	404	383
Suma dzieci przebywających w pieczy rodzinnej	556	558	560	555	550	534

Źródło: Dane sprawozdawcze MOPS Kraków

Zestawienie liczby rodzinnej pieczy zastępczej i dzieci w niej przebywających pokazuje, że wartości te pozostają w ostatnich latach na zbliżonym poziomie. Zaobserwować można spadek liczby rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych przy jednoczesnym spadku liczby dzieci przebywających w danej formie rodziny zastępczej oraz spadek liczby rodzin zastępczych zawodowych przy jednoczesnym wzroście liczby dzieci przebywających w rodzinie.

W latach 2020–2022 rodziny zastępcze spokrewnione stanowiły ok 64% wszystkich form pieczy zastępczej. W dalszym ciągu mimo intensywnych zabiegów niewystarczająca jest liczba RZZ, a to ona determinuje rozwój w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej.

W latach 2020-2022 stanowiły one ok. 13% ogółu. Szczegółowe rozbieżności na poszczególne typy rodzin zawodowych pokazuje poniższa tabela.

Tabela 2 Liczba rodzinnej pieczy zastępczej i dzieci w niej przebywających w latach 2020-2022 (stan na 30.06 i 31.12)

Liczba RZZ/liczba dzieci	2020		2021		2022	
	I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze
Liczba RZZ o charakterze długotrwałym	2	1	1	2	2	2
Liczba dzieci w RZZ	4	4	3	3	3	4
Liczba RZZ pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	38	39	37	35	32	31
Liczba dzieci w RZZ pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	66	70	61	65	68	65
Liczba RZZ specjalistycznych	14	16	17	17	17	17
Liczba dzieci w RZZ specjalistycznych	17	23	25	25	27	27
RDD	3	2	2	2	2	3
Liczba dzieci w RDD	8	5	12	10	11	20
Suma RZZ i tym RDD	57	58	57	56	53	53
Suma dzieci przebywających w pieczy rodzinnej zawodowej	95	102	101	103	109	116

Źródło: Dane sprawozdawcze MOPS Kraków.

Z powyższego zestawienia wnioskować można, iż w latach 2020-2022 nastąpił spadek liczby RZZ pełniących funkcję pogotowia rodzinnego. Charakteryzując rodzinną pieczę zastępczą należy również uwzględnić trudności występujące w związku ze sprawowaną opieką. Na podstawie danych własnych MOPS można stwierdzić, iż trudności uzależnione są od typu rodziny zastępczej.

W RZS, w których pieczę zastępczą sprawują dziadkowie występują głównie problemy wynikające z różnicy pokoleń, niepełnosprawności, kłopotów zdrowotnych, braku sił fizycznych i obniżonej sprawności psychicznej związanej z wiekiem opiekunów.

Innego rodzaju trudności mogą się pojawić, kiedy funkcję RZS pełni rodzeństwo. W tym przypadku różnica wieku jest często nieznaczna, opiekunowie są osobami bardzo młodymi, nieposiadającymi doświadczenia pozwalającego na bycie autorytetem dla młodszego rodzeństwa.

Natomiast RZZ napotykają problemy w komunikacji z rodzicami biologicznymi, będące skutkiem występujących u nich problemów. Kolejnym problemem w tej grupie rodzinnej pieczy zastępczej będzie przedłużający się czas pobytu dziecka w pogotowiu rodzinnym. Zgodnie z przepisami dziecko umieszczone jest w pogotowiu do czasu unormowania jego sytuacji, jednak nie dłużej niż 8 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być wydłużony do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny lub przysposobienie. Przyczyny przedłużającego się pobytu dzieci w pogotowiu rodzinnym wynikają z:

1. przedłużających się postępowań sądowych:
2. skutków pandemii COVID-19 (ograniczone możliwości pracy z rodziną, narastające problemy psychiczne w rodzinach),
3. problemów zdrowotnych i deficytów rozwojowych dzieci, co ma niebagatelny wpływ na umieszczenie dziecka w rodzinie adopcyjnej.

Tabela 3. Liczba dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej w latach 2020-2022 (stan na 30.06 i 31.12)

Lp.	Dzieci w wieku	2020		2021		2022	
		I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze
1	do 1 roku	20	15	11	18	18	16
2	1-3 lata	65	67	62	63	59	59
3	4-6 lat	49	48	58	61	67	70
4	7-13 lat	169	161	157	158	154	164
5	14-17 lat	129	143	146	136	133	132
6	18-24 lata	124	124	126	119	119	94
	Ogółem	556	558	560	555	550	535

Źródło: Dane sprawozdawcze MOPS Kraków

Analizując wartości zapisane w powyższej tabeli można postawić wniosek, iż na przestrzeni lat liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy utrzymuje się zasadniczo na podobnym poziomie, natomiast zmianie ulega struktura wieku dzieci umieszczanych w pieczy. Liczba noworodków utrzymuje się na wysokim poziomie, co podyktowane jest lokalizacją szpitali położniczych na terenie GMK. Rośnie również liczba dzieci do 6 roku życia umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej. Jest to efekt realizacji przekształceń pieczy zastępczej, zgodnie z którymi w pieczy rodzinnej w pierwszej kolejności są umieszczane dzieci do 10 roku życia.

Z reguły dzieci umieszczane są w pieczy w sytuacji wystąpienia nie jednego, a kilku powodów określonych poniżej. Przyczyny są ze sobą powiązane i nieraz wynikają jedna z drugiej, np. uzależnienie rodziców powoduje bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych. Dlatego w poniższym zestawieniu uwzględniono wiodące przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej.

Najczęstszą przyczyną umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, stanowiąca ok. 35% wszystkich przyczyn. Kolejną dominującą przyczyną jest uzależnienie rodziców, stanowiące ok. 22%. Żadne z dzieci, które zostały umieszczone od 2020 do 2022 roku nie zostało umieszczone w pieczy zastępczej z powodu nieodpowiednich warunków mieszkaniowych, czy ubóstwa.

Tabela 4. Przyczyny umieszczania dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2020-2022 (stan na 30.06 i 31.12)

Lp.	Powody umieszczenia	2020		2021		2022	
		I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze
1	Sieroctwo	29	30	27	27	27	24
2	Pótsieroctwo	72	74	71	67	64	54
3	Uzależnienia rodziców	130	120	127	126	124	115
4	Przemoc w rodzinie	6	5	7	6	6	5
5	Bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	206	204	199	191	185	187
6	Niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców	10	10	8	7	7	6
7	Długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców	27	29	31	31	30	26
8	Pobyt za granicą co najmniej jednego z rodziców (np. praca zarobkowa)	10	11	9	8	7	6
9	Inne (m.in. pobyt w zakładach karnych lub aresztach śledczych, niepełnoletność, dobrowolne zrzeszenie się władzy rodzicielskiej, porzucenie dziecka, małeletnie matki)	66	75	79	90	98	107
10	Dzieci cudzoziemców	0	0	2	2	2	4

Źródło: Dane sprawozdawcze MOPS Kraków.

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rodzin zastępczych, ich rozwoju oraz optymalnego zaspokojenia potrzeb dzieci, niezbędne jest funkcjonowanie systemu, który będzie udzielał wsparcia merytorycznego zarówno małoletnim, jak i osobom sprawującym pieczę. Podejmowane w tym zakresie działania obrazuje poniższa tabela.

Tabela 5. Rodzaje usług świadczonych dla rodzin zastępczych w latach 2020-2022

L.p	Forma wsparcia/usługa	2020	2021	2022
1.	Organizowanie szkoleń i superwizji wzmacniających kompetencje rodzin zastępczych	3 godziny szkoleń i superwizji dla 14 uczestników	186 godzin szkoleń i superwizji dla 181 uczestników	160 godzin szkoleń i superwizji dla 212 uczestników
2.	Organizowanie grup wsparcia	2 grupy wsparcia dla 15 uczestników	1 grupa wsparcia dla 23 uczestników	2 grupy wsparcia dla 40 uczestników
3.	Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa, terapii	337 rodzin oraz 339 dzieci było objętych poradnictwem specjalistycznym, zrealizowano 2312 porad	423 rodzin oraz 436 dzieci było objętych poradnictwem specjalistycznym, zrealizowano 2848 porad	453 rodzin oraz 534 dzieci było objętych poradnictwem specjalistycznym, zrealizowano 3538 porad
4.	Organizowanie akcji promocyjnych, przedsięwzięć integrujących rodziny zastępcze	24 przedsięwzięcia promujące ideę rodzicielstwa zastępczego oraz publikacje prasowe/ internetowe/ materiały radiowe/ telewizyjne/spotkania	57 przedsięwzięć promujących ideę rodzicielstwa zastępczego oraz publikacji prasowych/ internetowych/ materiałów radiowych/ telewizyjnych/ spotkań	72 przedsięwzięcia promujące ideę rodzicielstwa zastępczego oraz publikacje prasowe/ internetowe/ materiały radiowe/ telewizyjne/ spotkania
5.	Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka	1 cykl szkoleniowy, 15 osób uczestniczących w szkoleniach	3 cykle szkoleniowe, 26 osób uczestniczących w szkoleniach	2 cykle szkoleniowe, 27 osób uczestniczących w szkoleniach

Źródło: Dane sprawozdawcze MOPS Kraków

MOPS prowadząc systematyczną pracę z rodzinami zastępczymi wspiera je na wielu płaszczyznach codziennego funkcjonowania. Osoby sprawujące pieczę rodzinną współpracują z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownikami organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, w tym psychologami. W problematycznych sytuacjach RZ wraz z pracownikami MOPS poszukują właściwych rozwiązań, mających bezpośredni wpływ na jakość sprawowanej przez nią opieki nad dzieckiem. Również małoletni w pieczy w razie potrzeby mogą liczyć na pomoc psychologiczną, co wpływa na konstruktywne rozwiązywanie trudności z jakimi się spotykają.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej umożliwia rodzinom zastępczym dostęp do specjalistycznego wsparcia w formie superwizji indywidualnych i grupowych, a także umożliwia udział w grupach wsparcia oraz wieloaspektowych szkoleniach. Grupy wsparcia i superwizje stanowią przestrzeń do wymiany wspólnych doświadczeń oraz odreagowania napięcia emocjonalnego, które może powstawać w czasie wykonywania postawionych przed nimi zadań. Dzięki udziałowi w tego typu formach wsparcia RZ znajdują często rozwiązania pojawiających się problemów. Natomiast udział w szkoleniach pozwala im zdobywać niezbędną wiedzę merytoryczną.

Szkolenia mają różnorodny charakter, uwzględniający potrzeby rodziny. Tematyka szkoleń obejmuje m.in. psychologiczne aspekty związane z funkcjonowaniem dziecka przebywającego w pieczy, zagadnienia prawne, zadania, obowiązki i funkcje rodziny zastępczej. Przykładowe tematy szkoleń to: przeżywanie procesu żałoby u dzieci i młodzieży, rozwój więzi, rozwój choroby sieroczej u dziecka, seksualność osób z niepełnosprawnością intelektualną, rozwijanie umiejętności społecznych dziecka, e-komunikacja i jej wpływ na funkcjonowanie emocjonalno-społeczne dzieci i młodzieży, zazdrość między dziećmi oraz kursy pierwszej pomocy.

Powyższa tabela nie daje możliwości porównania poszczególnych lat i nie pokazuje tendencji w zakresie realizowanych szkoleń, superwizji czy organizowanych grup wsparcia ze względu na fakt, że lata 2020-2021 były obwarowane obostrzeniami pandemicznymi, a co za tym idzie możliwość kontaktu bezpośredniego rodzin była zdecydowanie ograniczona. W II połowie 2020 roku zaczęto wykorzystywać środki porozumiewania się na odległość.

Sytuacja epidemiologiczna spowodowana pandemią COVID-19 wymusiła podjęcie różnorodnych działań mających na celu przeciwdziałanie jej skutkom. Zasadniczym działaniem wobec RZ było wsparcie ich w zakresie problemów natury emocjonalnej. Problem ten narastał, a przedłużająca się izolacja, brak możliwości udziału w bezpośrednich spotkaniach z drugim człowiekiem, ograniczanie w podróżowaniu, nauka zdalna i izolacja rówieśnicza wznęgały konieczności udzielania w coraz szerszym zakresie poradnictwa specjalistycznego dla rodzin zastępczych i wychowanków. Jak obrazuje powyższe zestawienie w stosunku do 2020 roku liczba porad specjalistycznych skierowanych do rodzin zastępczych i małoletnich w nich przebywających w 2021 roku zwiększyła się o 23%, natomiast w 2022 r. w stosunku do 2021 r. o 24%.

Duże znaczenie w integracji środowisk rodzin zastępczych mają wyjazdy i spotkania z udziałem podopiecznych. MOPS umożliwia RZ także udział w wydarzeniach okolicznościowych, takich jak wspólna Wigilia, Mikołajki czy spotkania Wielkanocne. Podczas tego typu wydarzeń rodziny zastępcze dzielą się ze sobą doświadczeniami, poznają się nawzajem i nawiązują relacje.

Niestety jak łatwo zauważyć RZ jest wciąż zdecydowanie za mało w stosunku do potrzeb. Dlatego też MOPS organizuje różnego typu akcje promujące rodzicielstwo zastępcze oraz wychodzi z szeroką ofertą dla potencjalnych kandydatów na RZ. Aby przekonać tych, którzy zastanawiają się nad pełnieniem funkcji RZ, MOPS proponuje liczne formy wsparcia na każdym etapie współpracy. Wszystko po to, by stworzyć w Krakowie adekwatną do potrzeb społeczność rodziców zastępczych. Powyższe zestawienie obrazuje dynamiczny wzrost liczby przedsięwzięć promujących rodzicielstwo zastępcze. W 2021 r. w stosunku do 2020 r. widać wzrost o 137%. Przy czym należy zaznaczyć, że 2020 r. działania planowane do realizacji np. podczas imprez miejskich czy nakierowane bezpośrednio na rodziny, były odwoływane z powodu pandemii. Dane z tego roku nie dają właściwego obrazu możliwych działań promujących.

Natomiast w 2022 r. w stosunku do 2021 r. widoczny jest wzrost działań promocyjnych o 33%. Należy zaznaczyć, że w 2022 r. przeprowadzono szeroką kampanię społeczną "Pomóż mi odnaleźć dom" nakierowaną na promocję rodzicielstwa zastępczego. Kampania realizowana była poprzez: ekspozycję billboardów i city-lightów, publikacje w social mediach, emisje filmu reklamowego na Facebooku, YouTube i w telewizji, emisje reklamy w środkach komunikacji publicznej (na monitorach w tramwajach) oraz na ekranach krakowskich kin. Dodatkowo informacja o kampanii społecznej była przekazywana przez media oraz strony internetowe.

MOPS prowadzi ciągły nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Osoby ubiegające się o pełnienie funkcji RZ mogą zgłosić się do pracowników Zespołu osobiście lub telefonicznie celem uzyskania informacji o obowiązującej procedurze oraz o warunkach jakie winni spełnić kandydaci. Pracownicy Zespołu przedstawiają wykaz dokumentów, jakie należy dostarczyć, nakreślają specyfikę funkcjonowania rodzin zastępczych lub RDD oraz uświadamiają problemy dziecka kierowanego do pieczy zastępczej. Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze z reguły prowadzone są w 2 cyklach: jesiennym i zimowym. Zajęcia o charakterze edukacyjno – warsztatowym realizowane są podczas 10 sesji obejmujących 17 obszarów tematycznych. W 2020 r. ze względu na pandemię możliwe było przeprowadzenie tylko jednego cyklu z zachowaniem wymogów sanitarnych dotyczących bezpieczeństwa zebranych. Natomiast w 2021 r., w dalszym ciągu biorąc pod uwagę ww. obostrzenia, zorganizowane zostały 3 cykle. W roku 2022 odbyły się 2 cykle szkoleniowe: pierwszy dla 11 uczestników, drugi dla 16 kandydatów.

Odrębną formą wsparcia dla RZ i RDD z terenu GMK jest Program Aktywności Lokalnej (PAL). Zadania PAL mają na celu wyrównywanie szans RZ i RDD poprzez m.in. zwiększenie kompetencji RZ,

integrację RZ, rozwój pasji i zainteresowań dziecięcych oraz umożliwienie dostępu do usług specjalistycznych, w tym od 2022 r. o możliwość konsultacji z psychiatrą.

Tabela 6. Rodzaje usług świadczonych dla rodzin zastępczych w ramach Programu Aktywności Lokalnej w latach 2020 – 2022

L.p	Forma wsparcia/usługa	2020	2021	2022
1.	Logopeda	52 godziny	94 godziny	70 godzin
2.	Dietetyk	19 godzin	40 godzin	52,5 godziny
3.	Fizjoterapeuta	4 godziny	28 godzin	0 godzin
4.	Pomocy w nauce i odrabianiu prac domowych	352 godziny	597 godzin	710 godzin
5.	Jazda konna	183 godzin	226 godzin	232,5 godziny
6.	Nauka pływania	79,5 godziny	141 godzin	349 godzin
7.	Zajęcia rozwijające talenty np. nauka tańca akrobatycznego, balet, język angielski i niemiecki	404 godziny	307,5 godziny	437 godzin
8.	Psychiatra	Nie dotyczy	Nie dotyczy	50 godzin

Źródło: Dane sprawozdawcze MOPS Kraków

Wsparcie finansowe w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z ustawą rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu RDD na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, ponadto może się starać o świadczenia, które wynikają z pojawiających się potrzeb takich jak:

1. dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka;
2. świadczenie na pokrycie:
  - 1) niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo;
  - 2) kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo;
  - 3) środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, a także raz w roku świadczenie na przeprowadzenie niezbędnego remontu; jeżeli w rodzinie zastępczej jest umieszczonych powyżej 3 dzieci, środki finansowe na utrzymanie lokalu rodzina zastępcza otrzymuje z mocy ustawy, tak jak rodzinny dom dziecka.

Rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie, a jego wysokość została określona w Uchwale nr LXXI/2301/2022 Rady Miasta Krakowa z

dnia 30 marca 2022 r. zmieniająca uchwałę Nr CIV/2683/18 w sprawie określenia szczegółowych warunków wynagradzania rodzin zastępczych zawodowych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka na podstawie umów zawartych z Gminą.

Tabela 7. Świadczenia wypłacone na dzieci w okresie od 2020 roku do 2022 roku.

Lp.	Rodzaj świadczeń	Półrocze/rok	RZZ	RDD
			Łączna kwota świadczeń wypłacona	Łączna kwota świadczeń wypłacona
1	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonego dziecka wraz z dodatkiem z tytułu niepełnosprawności	I/2020	539 280,59 zł	66 009,91 zł
		II/2020	589 483,23 zł	46 534,55 zł
		I/2021	635 053,52 zł	69 240,46 zł
		II/2021	652 679,03 zł	65 662,81 zł
		I/2022	693 016,23 zł	79 420,64 zł
		II/2022	729 210,97 zł	137 625,86 zł
2.	Świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	I/2020	11 650,00 zł	x
		II/2020	4 799,00 zł	x
		I/2021	5 770,00 zł	x
		II/2021	14 100,00 zł	x
		I/2022	2 700,00 zł	x
		II/2022	7 810,00 zł	2 100,00 zł
3.	Świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	I/2020	4 300,00 zł	3 000,00 zł
		II/2020	7 300,00 zł	1 000,00 zł
		I/2021	2 800,00 zł	x
		II/2021	25 171,00 zł	X
		I/2022	3 040,00 zł	x
		II/2022	17 712,05 zł	x
4.	Dofinansowanie do wypożyczenia dziecka poza miejscem zamieszkania	I/2020	x	2 240,00 zł
		II/2020	5 800,00 zł	x
		I/2021	x	x
		II/2021	4 500,00 zł	2 870,00 zł
		I/2022	x	x
		II/2022	6 316,00 zł	5 395,00 zł
5.	Świadczenia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka na remont, utrzymanie lokalu i inne nieprzewidziane wydatki	I/2020	237 308,09 zł	71 340,49 zł
		II/2020	284 507,08 zł	61 260,90 zł
		I/2021	235 081,32 zł	52 548,66 zł

		II/2021	258 561,85 zł	62 392,48 zł
		I/2022	296 777,96 zł	69 385,75 zł
		II/2022	281 478,22 zł	101 030,37 zł

Źródło: Dane sprawozdawcze MOPS Kraków

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli należy wskazać, iż wysokość wypłacanych świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej oraz dodatku z tytułu niepełnosprawności corocznie wzrasta m.in. w związku z waloryzacją świadczeń zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy, która miała miejsce zarówno w połowie 2021 r. jak również w 2022 r. W zdecydowanej większości wzrosły również wydatki na realizację innych świadczeń przyznawanych na rzecz RZZ oraz RDD, których wysokość uzależniona jest od możliwości finansowych GMK.

Tabela 8. Wypłacone wynagrodzenia okresie od 2020 roku do 2022 roku

Rodzinna piecza zastępcza	Półrocze	Łączna kwota wypłaconego wynagrodzenia
Zawodowa	I/2020	45 858,69 zł
	II/2020	42 738,78 zł
	I/2021	30 811,21 zł
	II/2021	44 088,42 zł
	I/2022	42 397,43 zł
	II/2022	53 573,70 zł
Zawodowa specjalistyczna	I/2020	339 793,67 zł
	II/2020	406 926,66 zł
	I/2021	439 309,33 zł
	II/2021	507 669,34 zł
	I/2022	486 317,79 zł
	II/2022	601 576,01 zł
Zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	I/2020	994 309,51 zł
	II/2020	1 317 008,43 zł
	I/2021	1 129 512,54 zł
	II/2021	1 199 514,76 zł
	I/2022	1 087 351,32 zł
	II/2022	1 338 251,44 zł
Rodzinne domy dziecka	I/2020	100 191,55 zł
	II/2020	94 015,37 zł
	I/2021	70 257,54 zł
	II/2021	80 167,99 zł

	I/2022	75 654,28 zł
	II/2022	133 580,99 zł

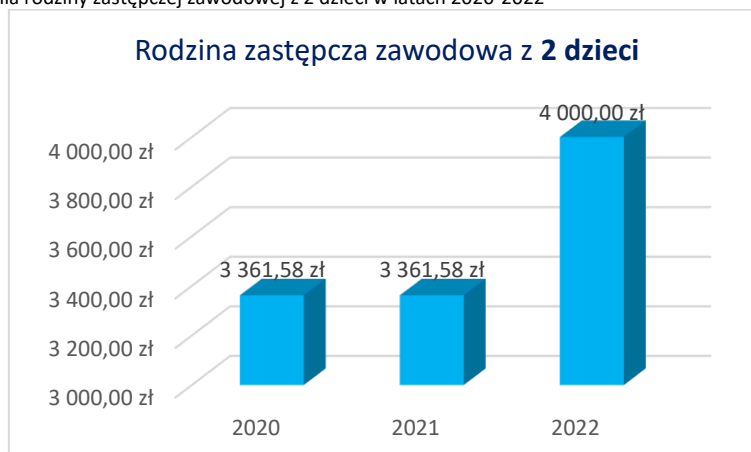
Źródło: Dane sprawozdawcze MOPS Kraków

Poniżej przedstawiono wykresy ukazujące wzrost wynagrodzeń dla RZZ.

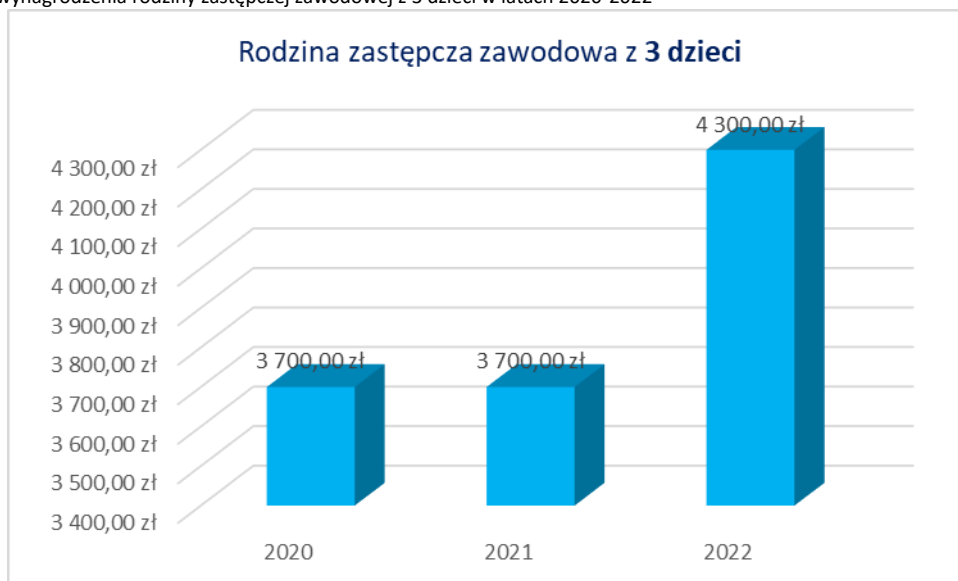
Wykres 1 Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej z 1 dzieckiem w latach 2020-2022

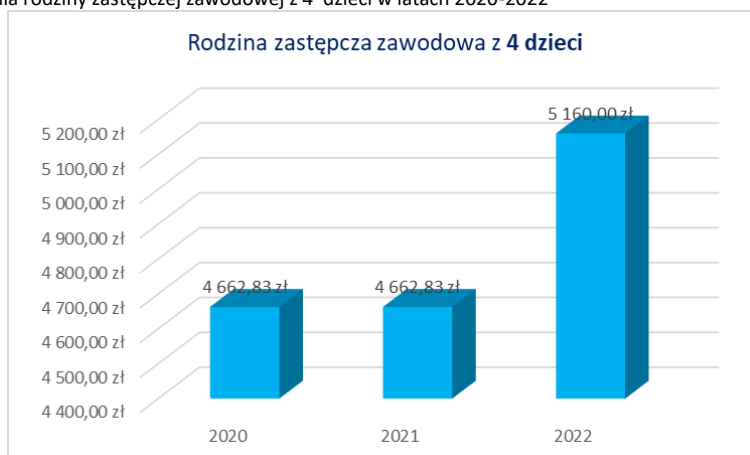
Wykres 2. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej z 2 dziećmi w latach 2020-2022

Wykres 3. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej z 3 dziećmi w latach 2020-2022

Wykres 4. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej z 4 dziećmi w latach 2020-2022

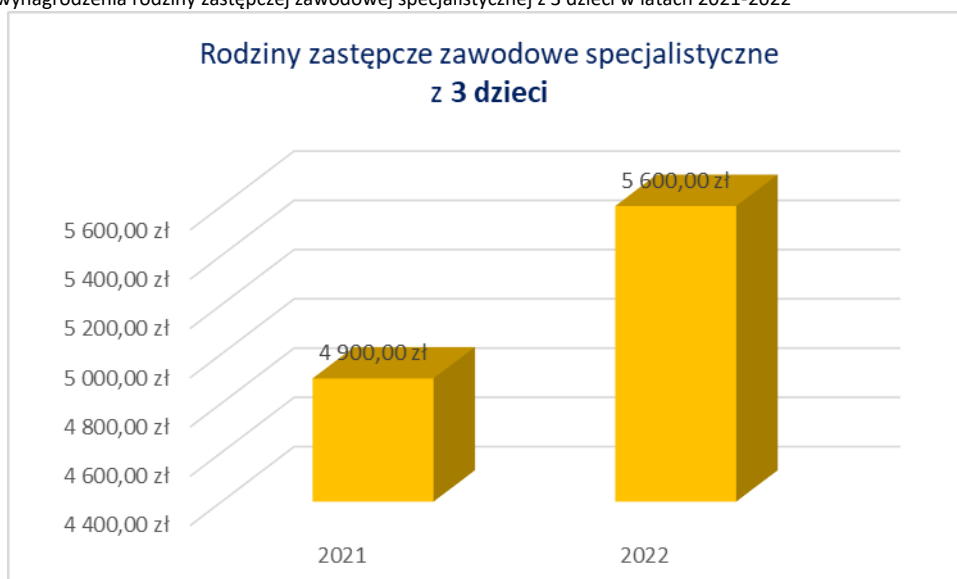
Wykres 5. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej z 1 dzieckiem w latach 2020-2022

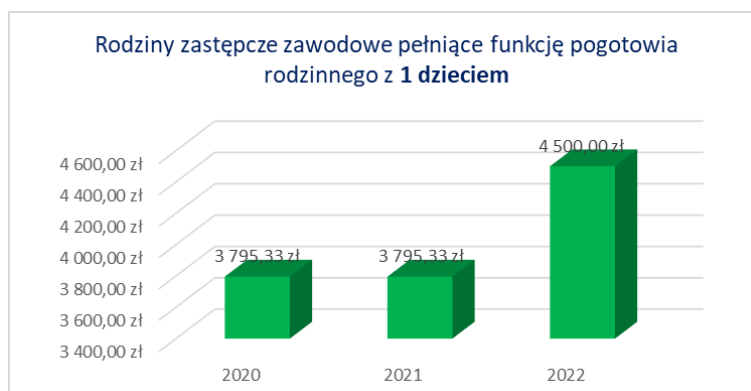
Wykres 6. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej z 2 dziećmi w latach 2020-2022

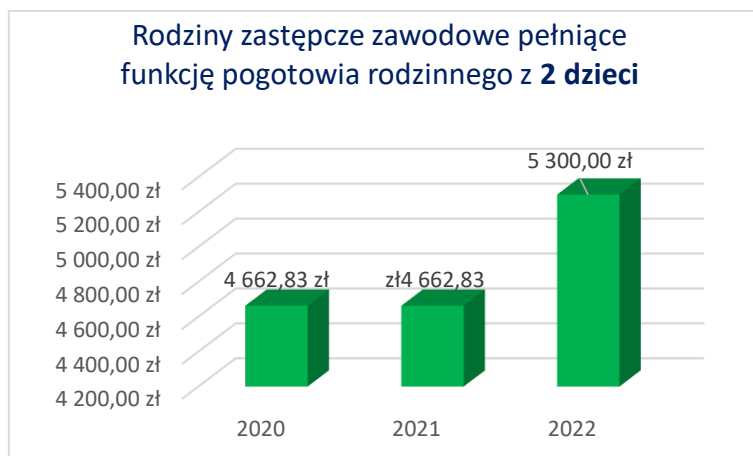
Wykres 7. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej z 3 dziećmi w latach 2021-2022

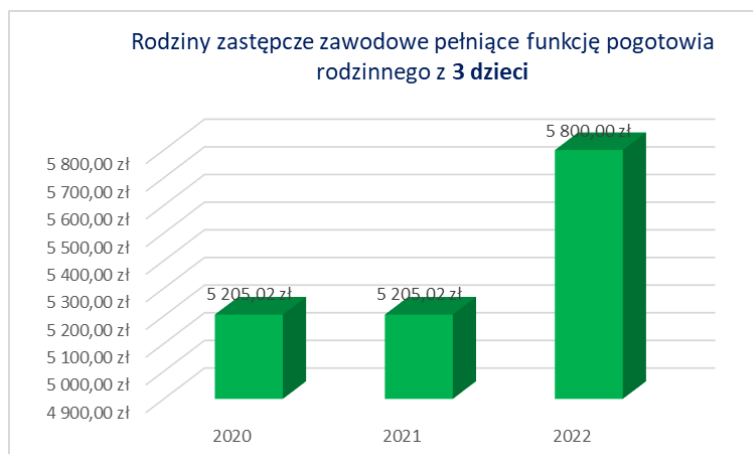
Wykres 8. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego z 1 dzieckiem w latach 2020-2022

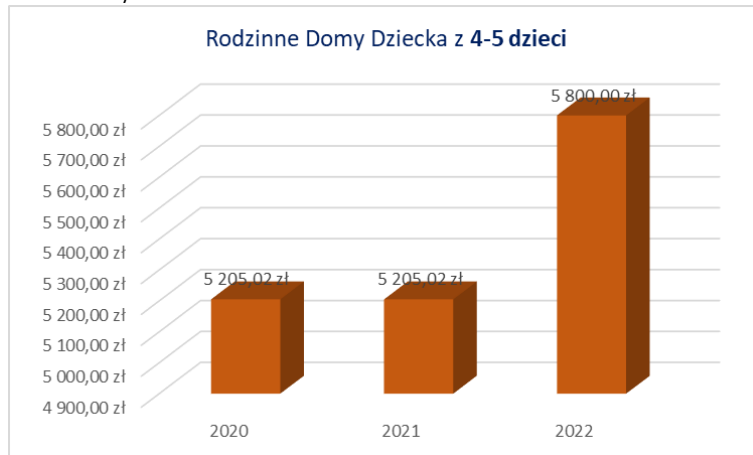
Wykres 9. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej pełniące funkcję pogotowia rodzinnego z 2 dziećmi w latach 2020-2022

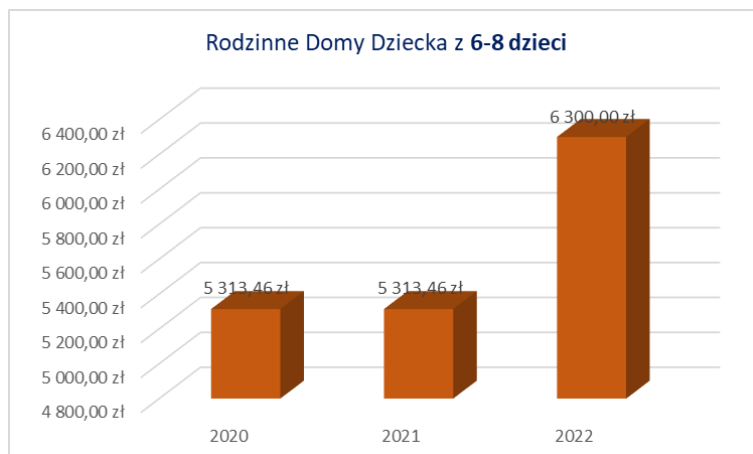
Wykres 10. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej pełniące funkcję pogotowia rodzinnego z 3 dziećmi w latach 2020-2022

Wykres 11. Wysokość wynagrodzenia w rodzinnych domach dziecka z 4-5 dzieci w latach 2020-2022

Wykres 12. Wysokość wynagrodzenia w rodzinnych domach dziecka z 6-8 dzieci w latach 2020-2022

Z analizy danych zwartych w powyższej tabeli oraz zamieszczonych wykresach wynika, że wynagrodzenia RZZ i RDD w roku 2022 r. wzrosły w porównaniu do lat 2020 i 2021. W roku 2020 r. podniesienie wynagrodzeń uwarunkowane było zapisami art. 86 ust. 1 ustawy, natomiast 2021 roku i 2022 wzrost wysokości wynagrodzeń zostały określone w Uchwałach Rady Miasta Krakowa i przewyższa minimalne określone w ustawie stawki wynagrodzenia dla RZZ i RDD.

1.2. System instytucjonalnej pieczy zastępczej

Dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie biologicznej lub w przypadku braku możliwości umieszczenia w RPZ, mogą zostać umieszczone w POW.

Tabela 9. Liczba POW poszczególnych typów w latach 2020 – 2022 oraz przebywających w nich dzieci (stan na 30.06 i 31.12 danego roku)

	2020		2021		2022	
	I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze
Liczba POW typu socjalizacyjnego	20	21	21	18	16	15
Liczba dzieci w POW typu socjalizacyjnego	222	214	208	173	168	150
Liczba POW typu interwencyjnego	3	3	4	3	3	3
Liczba dzieci w POW typu interwencyjnego	41	31	32	25	28	36
Liczba POW typu specjalistyczno-terapeutycznego	9	8	8	12	13	14
Liczba dzieci w POW typu specjalistyczno-terapeutycznego	101	89	87	117	141	159
Liczba POW typu rodzinnego	8	6	6	6	6	6
Liczba dzieci w POW typu rodzinnego	54	39	41	41	45	46
Suma POW	40	38	39	39	38	38
Suma dzieci przebywających w pieczy instytucjonalnej	418	373	368	356	382	391

Na dzień 31 grudnia 2022 r. na terenie Gminy funkcjonowało 38 POW zapewniających opiekę i wychowanie dzieciom. W odniesieniu do liczby dzieci umieszczanych w funkcjonujących POW, największy spadek widoczny jest w placówkach typu socjalizacyjnego, natomiast wzrost nastąpił w POW typu specjalistyczno – terapeutycznego. Na stałym poziomie kształtuje się liczba POW typu rodzinnego oraz liczba wychowywanych w nich dzieci.

Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy, w POW typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego są umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Możliwe jest umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia w ww. POW w przypadku, gdy w danej placówce umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa (art. 95 ust. 2 ustawy). POW zobowiązane są do zapewnienia dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokojenia niezbędnych potrzeb, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych.

Do instytucjonalnej pieczy zastępczej coraz częściej kierowane są dzieci wymagające dodatkowego wsparcia. Uzależnienia rodziców, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych prowadzą do nierealizowania przez dzieci obowiązku szkolnego, nawiązania kontaktów z demoralizującym środowiskiem, sięgania po używki, co w konsekwencji wymaga zastosowania specjalistycznych oddziaływań. Ponadto wiele dzieci trafiających do systemu ma zdiagnozowane zaburzenia zachowania

i emocji, zaburzenia nastroju, jego obniżenie, stany depresyjne, lękowe, samookaleczenia, myśli samobójcze, jak również sięga po alkohol i inne substancje psychoaktywne.

W związku z powyższym w latach 2020-2022 podjęto działania w celu specjalizacji opieki i wsparcia udzielanej dzieciom w POW, poprzez zwiększenie liczby placówek typu specjalistyczno-terapeutycznych o 5 przy równoczesnym zmniejszeniu liczby POW socjalizacyjnych o 6.

Tabela 10. Przyczyny umieszczania dzieci w POW (stan na 30.06 i 31.12 danego roku)

Lp.	Wyszczególnienie powodów	2020		2021		2022	
		I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze
1	Sieroctwo	3	1	1	1	0	0
2	Pólsieroctwo	1	0	0	1	1	1
3	Uzależnienia rodziców	76	57	54	46	55	50
4	Przemoc w rodzinie	26	18	19	26	28	31
5	Bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	288	281	278	270	275	277
6	Niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców	3	1	1	1	2	1
7	Długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców	4	2	3	3	2	2
8	Nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	0	0	0	0	0	0
9	Pobyt za granicą co najmniej jednego z rodziców (np. praca zarobkowa)	0	0	0	0	0	0
10	Inne (m.in. pobyt w zakładach karnych lub aresztach śledczych, niepełnoletność, dobrowolne zrzeczenie się władzy rodzicielskiej, porzucenie dziecka, małeletnie matki)	12	8	11	7	7	9
11	Dzieci cudzoziemców	5	5	1	1	12	20
	Ogółem	418	373	368	356	382	391

Warto zaznaczyć, że przyczyny umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – podobnie jak w pieczy rodzinnej – mogą być trudne do jednoznacznego określenia, dlatego w tym przypadku wzięto pod uwagę wiodące przyczyny umieszczenia dziecka. Z analizy danych zastanych wynika, że najczęstszą przyczyną umieszczenia dzieci w POW jest bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz uzależnienia rodziców dzieci. Przemoc jest trzecim z powodów umieszczenia dzieci w POW.

Kolejnym istotnym czynnikiem charakteryzującym POW jest wiek dzieci umieszczanych. Dane dotyczące grup wiekowych dzieci zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 11. Wiek dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2020-2022 (stan na 30.06. i 31.12 danego roku)

Lp.	Wiek dzieci	2020		2021		2022	
		I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze
1	do 1 roku	4	3	5	5	3	6
2	1-3 lata	7	5	8	8	13	15
3	4-6 lat	16	15	11	9	16	15
4	7-13 lat	129	117	122	123	128	142
5	14-17 lat	228	200	193	180	200	186
6	18-24 lata	34	33	29	31	22	27
	Ogółem	418	373	368	356	382	391

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, iż ponad 47,5% dzieci w POW jest w okresie adolescencji (14-17 lat). Drugą grupę stanowią dzieci w przedziale wiekowym od 7 do 13 lat - ok. 36% ogółu. Pełnoletni wychowankowie, którzy podjęli decyzję o pozostaniu w pieczy zastępczej to ok. 7% spośród wszystkich przebywających w pieczy instytucjonalnej. Najmniejszy odsetek umieszczonych tj. 9%, stanowią dzieci do 6 roku życia.

Reasumując, opisana powyżej specyfika oraz dotychczasowe przekształcenia instytucjonalnej pieczy zastępczej, wynikające z realizacji zapisów ustawy oraz założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa, prowadzą do dostosowania liczby i typów POW do faktycznych potrzeb dzieci kierowanych do pieczy instytucjonalnej, szczególnie tych o charakterze terapeutycznym.

2. Osoby usamodzielniane

Proces usamodzielniania osób przebywających w pieczy rozpoczyna się co najmniej rok przed ukończeniem przez nią pełnoletności. Osoba usamodzielniana podejmuje wówczas decyzję o wyborze opiekuna usamodzielniania. Co najmniej na miesiąc przed pełnoletnością, w obecności opiekuna usamodzielniania i pracownika MOPS sporządza Indywidualny Program Usamodzielniania, który pozwala zaplanować dalszą drogę życiową osoby usamodzielnianej w obszarach: uzyskania wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, poprawy warunków mieszkaniowych i aktywizacji zawodowej. W ramach wspierania osób przebywających w pieczy zastępczej w dążeniu do samodzielności poprzez realizację celów programu usamodzielniania, podejmowane są działania wspierające, monitorujące i motywujące. Powyższe reguluje wewnętrzna procedura dotycząca pomocy osobom usamodzielnianym oraz monitorowania procesu usamodzielniania (Polecenie służbowe nr 84/2019 Dyrektora MOPS w Krakowie z dnia 31.12.2019).

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące usamodzielnienia osób usamodzielnianych w latach 2020-2022

Tabela 12.. Liczba osób usamodzielnianych w latach 2020 – 2022

Lp.	Podstawa prawna przyznania pomocy	Liczba osób usamodzielnianych objętych pomocą w 2020 r.	Liczba osób usamodzielnianych objętych pomocą w 2021 r.	Liczba osób usamodzielnianych w 2022 r.
1	Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	232	208	205
2	Ustawa o pomocy społecznej	18	10	4
Ogółem		250	218	208
Lp.	Miejsce pobytu osób przed usamodzielnieniem	Liczba osób usamodzielnianych objętych pomocą w 2020 r.	Liczba osób usamodzielnianych objętych pomocą w 2021 r.	Liczba osób usamodzielnianych objętych pomocą w 2022 r.
1	Rodziny zastępcze	110	89	97
2	POW	122	119	108
3	Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze	16	10	4
4	Zakłady Poprawcze	2	0	0
Ogółem		250	218	209

Najbardziej liczną grupą osób usamodzielnianych są wychowankowie POW, którzy stanowią w zależności od roku, od 48,8% do 51,44% osób usamodzielnianych oraz wychowankowie RZ, którzy stanowią w zależności od roku od 40,83% do 46,63% osób usamodzielnianych. Najmniej liczną grupą są wychowankowie młodzieżowych ośrodków wychowawczych i zakładów poprawczych, którzy stanowią w zależności od roku, od 1,9% do 7,2% osób usamodzielnianych. Zauważalne jest, że liczba osób usamodzielnianych sukcesywnie spada. Wynika to głównie ze spadku ogólnej liczby dzieci i młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej, osiągnięcia wieku ustawowego uprawniającego do pomocy (25 roku życia – pomoc na kontynuowanie nauki, 26 roku życia – pomoc na zagospodarowanie i usamodzielnienie), przerwania nauki przez osoby usamodzielniane. Osoby usamodzielniane coraz częściej podejmują pracę zarobkową, rezygnują z pomocy finansowej i podejmują decyzję o wcześniejszym zakończeniu procesu usamodzielnienia.

Istotnym czynnikiem opisującym usamodzielniających się wychowanków jest realizacja przez nich aspiracji edukacyjnych. Dane w tym zakresie przedstawia poniżej zamieszczona tabela.

Tabela 13. Aspiracje edukacyjne osób usamodzielnianych a latach 2020-2022

Lp.	Rodzaje szkół	Rok	Z rodzin zastępczych	Z POW	Z Zakładów Poprawczych, Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych, Schronisk dla Nieletnich	Ogółem
1.	Studia wyższe	2020	37	18	0	55
		2021	33	14	1	48
		2022	28	14	0	42
2.	Szkoly policealne	2020	28	20	2	50
		2021	18	15	1	34
		2022	29	30	0	59
3.	Licea ogólnokształcące+ technika	2020	13	52	12	77
		2021	16	61	7	84
		2022	19	44	4	67
4.	Szkoly zawodowe	2020	2	16	2	20
		2021	4	18	1	23
		2022	2	13	0	15
5.	Kursy zawodowe	2020	10	1	0	11
		2021	8	2	0	10
		2022	2	0	0	2
6.	Szkoly przysposabiające do pracy	2020	0	0	0	0
		2021	0	0	0	0
		2022	1	0	0	1
7.	Osoby usamodzielniane, które nie kontynuują nauki	2020	20	16	2	38
		2021	10	8	0	18
		2022	16	7	0	23

Wśród osób usamodzielnianych, które opuściły instytucjonalne formy pieczy zastępczej średnio ponad 14% jest studentami uczelni wyższych. Natomiast wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej deklarujący kształcenie wyższe stanowią grupę około 40%. Niezależnie od formy pieczy zastępczej zauważalna jest tendencja do wyboru nauczania w trybie zaocznym.

Działania wspierające, motywujące i monitorujące osoby usamodzielniane w realizacji celów programu usamodzielnienia przedstawia poniższa tabela:

Tabela 14. Liczba podejmowanych działań dotyczących osób usamodzielnianych

L.p.	Działania	Liczba działań		
		2020 r.	2021 r.	2022 r.
1	IPU, modyfikacje IPU, oceny okresowe IPU	468	389	342
2	Motywowanie, wychowanków do kontynuowania nauki, monitorowanie sytuacji szkolnej	1080	1316	1127
3	Poprawa sytuacji mieszkaniowej	20	32	25

Źródło: Dane sprawozdawcze MOPS Kraków

Analiza dotycząca sytuacji osób usamodzielnianych pozwala na wskazanie dwóch najważniejszych obszarów, w których osoby te wymagają wsparcia: jest to pomoc w uzyskaniu wykształcenia i kwalifikacji, pozwalających na podjęcie pracy zawodowej, a tym samym uzyskanie stabilizacji oraz samodzielności ekonomicznej, oraz pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Kolejną istotną informacją charakteryzującą analizowaną grupę, jest liczba świadczeń finansowych przyznawanych osobom usamodzielnianym, na które składają się: pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie.

Tabela 15. Rodzaje i wysokość przyznanych świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków

Lp.	Rodzaj świadczeń	Rok	Łączna kwota świadczeń wypłacona	Liczba świadczeń	Średnia wartość świadczenia
1	Kontynuowanie nauki wychowankowie RZ	2020	358 306 zł	697	514,07 zł
		2021	347 283 zł	639	543,48 zł
		2022	372 535 zł	650	573,13 zł
2	Kontynuowanie nauki wychowankowie POW	2020	436 466 zł	840	519,60 zł
		2021	516 818 zł	956	540,60 zł
		2022	477 326 zł	830	575,09 zł
3	Kontynuowanie nauki wychowankowie MOW, ZP, SCH	2020	44 343 zł	86	515,62 zł
		2021	27 503 zł	52	528,90 zł
		2022	18 737 zł	34	551,09 zł
4	Na usamodzielnienie wychowankowie rodzin zastępczych	2020	173 484 zł	34	5 102,47 zł
		2021	56 245 zł	13	4 326,54 zł
		2022	113 654 zł	21	5 412,10 zł
5	Na usamodzielnienie wychowankowie POW	2020	193 152 zł	29	6 660,41 zł
		2021	82 621 zł	15	5 508,07 zł
		2022	110 717 zł	17	6 512,76 zł

6	Na usamodzielnienie wychowankowie MOW, ZP, SCH	2020	0 zł	0	0,00 zł
		2021	0 zł	0	0,00 zł
		2022	0 zł	0	0,00 zł
7	Na zagospodarowanie wychowankowie rodzin zastępczych	2020	29 963 zł	19	1 577,00 zł
		2021	33 956 zł	19	1 787,16 zł
		2022	48 851 zł	27	1 809,30 zł
8	Na zagospodarowanie wychowankowie POW	2020	45 733 zł	25	1 829,32 zł
		2021	18 173 zł	11	1 652,09 zł
		2022	34 683 zł	19	1 825,42 zł
9	Na zagospodarowanie wychowankowie MOW, ZP, SCH	2020	10 473 zł	2	5 236,50 zł
		2021	0 zł	0	0,00 zł
		2022	0 zł	0	0,00 zł

Źródło: Dane sprawozdawcze MOPS Kraków

Zgodnie z powyższymi danymi największą grupę usamodzielnianych wychowanków, pobierających świadczenia stanowią wychowankowie RZ, następną wychowankowie POW, natomiast najmniej liczną – wychowankowie młodzieżowych ośrodków wychowawczych i zakładów poprawczych. Równocześnie widoczny jest spadek liczby wypłacanych świadczeń dla wychowanków rodzinnych form pieczy zastępczej, wynikający z mniejszej liczby osób zgłaszających się po pomoc.

Podobnie sytuacja wygląda w przypadku wychowanków POW, wyjątek stanowi tutaj świadczenie na kontynuowanie nauki, które w roku 2021 zostało wypłacone większej liczbie osób niż w roku 2020.

Wzrost średniej wartości świadczeń dla osób usamodzielnianych w poszczególnych latach wynika z waloryzacji świadczeń, która nastąpiła w 2021 r. i 2022 r. w związku z art. 86 ust. 2 i 2 ustawy.

Reasumując, wsparcie procesu usamodzielnienia wychowanków stanowi integralną część systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Gmina realizuje założenia ustawy w tym zakresie, uwzględniając indywidualne czynniki mające wpływ na specyfikę sytuacji wychowanków.

ROZDZIAŁ II

REALIZACJA CELÓW OKREŚLONYCH W POWIATOWYM PROGRAMIE ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2020-2022

1. Cel ogólny programu: Rozwój systemu rodzinnej pieczy zastępczej poprzez zwiększenie liczby rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

1.1. Pozyskanie do 2022 roku 11 nowych rodzin zastępczych zawodowych oraz 1 nowego rodzinnego domu dziecka

Jak pokazuje poniższa tabela, zgodnie z założonym celem, pozyskano na przestrzeni lat 2020-2021 11 nowych rodzin. Nowy RDD zafunkcjonował w systemie pieczy zastępczej, nie jak przewidziano w Programie w 2021 r., ale w 2022 r. Tym samym, w zakresie pozyskania nowych RZZ, cel został osiągnięty. Mimo pozyskania planowanej liczby rodzin, w dalszym ciągu brakuje RZZ. Jest to spowodowane faktem, że na przestrzeni lat 2020-2022 aż 11 rodzin (na ich wnioski) rozwiązało umowy. Powyższe było spowodowane w 1 przypadku zmianą miejsca zamieszkania rodziny, 1 rodzina jako powód rozwiązania podała sytuację zdrowotną, 5 rodzin przeszło na emeryturę, 4 rodziny rozwiązanie umowy uzasadniało różnymi osobistymi przyczynami. Zrezygnował też z działania 1 rodzinny dom dziecka uzasadniając decyzję problemami rodzinnymi.

Tabela 15 Wzrost liczby nowych form rodzinnej pieczy zastępczej (okres od 2020 r. do 2022 r.)

Zadania	Rok	Miernik	Rezultat podejmowanych działań	Liczba nowych rodzin	Liczba rodzin, które rozwiązały umowę	Liczba rodzin
Wzrost liczby nowych form rodzinnej pieczy zastępczej	2020	Nowe RZZ	Pozyskanie 5 nowych RZZ	7	1	56
	2021		Pozyskanie 3 nowych RZZ	4	6	53
		2022	Nowe RDD	Pozyskanie 1 nowego RDD	0	0
				Pozyskanie 3 nowych RZZ	0	4

W zakresie podejmowanych akcji promocyjnych, przedsięwzięć integrujących rodziny zastępcze na przestrzeni lat 2020-2022 zrealizowano działania na poziomie znacznie przewyższającym zakładane rezultaty. Czego efektem jest pozyskanie wspomnianych powyżej 11 rodzin. Natomiast szkolenia

kandydatów, ze względu na pandemię, trwającej w latach 2020 r. oraz 2021 r. realizowane były wyłącznie z zastosowaniem ograniczeń sanitarnych. Z tego powodu zakładany poziom realizacji zadania nie został osiągnięty.

Tabela 16. Podejmowane działania promocyjne

Zadania	Rok	Miernik	Zakładany poziom realizacji działania	Poziom realizacja
Organizowanie akcji promocyjnych, przedsięwzięć integrujących rodziny zastępcze, lokalnych mediach	2020	Przedsięwzięcia promujące ideę rodzicielstwa zastępczego oraz publikacje prasowe/internetowe/materiały radiowe/telewizyjne/spotkania	25 działań promujących	24 działań promujących
	2021		25 działań promujących	57 działań promujących
	2022		25 działań promujących	72 działania promujące
Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka	2020	Szkolenia do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzenie rodzinnego domu dziecka, Osoby uczestniczące w szkoleniach, Osoby, które otrzymały zaświadczenia o ukończeniu szkolenia.	2 cykle szkoleniowe 30 osób uczestniczących w szkoleniach, 30 osób, które otrzymały zaświadczenia o ukończeniu szkolenia	1 cykl szkoleniowy, 15 uczestników, 15 wydanych zaświadczeń
	2021			3 cykl szkoleniowy, 26 uczestników, 25 wydanych zaświadczeń
	2022			2 cykle szkoleniowe, 27 uczestników, 25 wydanych zaświadczeń

1.2. Utrzymanie w latach 2020-2022 liczby rodzin zastępczych zawodowych na poziomie nie niższym niż w roku poprzedzającym.

Tabela 17. Realizowanie systemu motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Zadania	Rok	Miernik	Zakładany rezultat podejmowanych działań	Liczba rodzin	Liczba miejsc
Realizowanie systemu motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	2020	RZZ	Utrzymanie liczby RZZ na poziomie nie niższym niż 51, utrzymanie liczby miejsc na poziomie 85	56	102
	2021		Utrzymanie liczby RZZ na poziomie nie niższym niż 56, utrzymanie liczby miejsc na poziomie 93	53	95

	2022		Utrzymanie liczby RZZ na poziomie nie niższym niż 59, utrzymanie liczby miejsc na poziomie 98	50	98
--	------	--	---	----	----

Cel jakim było utrzymanie liczby zawodowych rodzin zastępczych na zakładanym poziomie ze względu na opisany powyżej fakt rozwiązania umów z 11 rodzinami (w tym 1 RDD) nie został osiągnięty. MOPS będzie w dalszym ciągu czynił starania o pozyskanie kolejnych chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Liczba miejsc w zawodowych rodzinach zastępczych została utrzymana na zakładanym na rok 2022 poziomie, mimo spadku liczby rodzin.

Tabela 18. Organizowanie grup wsparcia dla RZ i RDD

Zadania	Rok	Miernik	Zakładany rezultat podejmowanych działań	Liczba godzin szkoleń	Liczba uczestników
Organizowanie grup wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej	2020	Grupy wsparcia Osoby uczestniczące w grupach wsparcia	3 grupy 50 uczestników	2	15
	2021			1	23
	2022			2	40

Realizacja założonego celu w zakresie organizacji grup wsparcia przy liczbie 50 uczestników każdego roku odbyła się na poziomie znacznie niższym od założonego. Przyczyna takiego stanu wynikała z panującej pandemii i niechęci rodzin do spotkań bezpośrednich, w obawie o zdrowie.

Tabela 19. Organizowanie szkoleń i superwizji dla RZ i RDD

Zadania	Rok	Miernik	Zakładany rezultat podejmowanych działań	Liczba godzin szkoleń i superwizji	Liczba uczestników
Organizowanie szkoleń i superwizji dla rodzinnych form pieczy zastępczej	2020	Godziny przeprowadzonych szkoleń i superwizji	190 godzin szkoleń i superwizji wzmacniających kompetencję rodzin zastępczych 160 uczestników	3	14
	2021			186	181
	2022	Osoby uczestniczące w szkoleniach i superwizjach		160	212

W 2020 r. pandemia wstrzymała organizację szkoleń i superwizji. W kolejnym roku wznowiono powyższą działalność w formie on-line. Jednak wiele rodzin, zwłaszcza osób starszych, nie wyraziło zgody na tę formę kontaktu – stąd też wartość wskaźnika jest na poziomie granicznym. W 2022 roku liczba szkoleń

i superwizji była mniejsza od oczekiwanej, jednak liczba uczestników przekroczyła zakładaną wartość rezultatu.

Tabela 20. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa, terapii

Zadania	Rok	Miernik	Zakładany rezultat podejmowanych działań	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba porad
Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa, terapii	2020	Rodziny i dzieci objęte poradnictwem specjalistycznym Porady specjalistyczne	270 rodzin oraz 180 dzieci objętych poradnictwem specjalistycznym 1400 porad specjalistycznych	337	339	2312
	2021			423	436	2848
	2022			453	534	3538

Na przestrzeni lat 2020/2022 dostęp do specjalistycznego poradnictwa został rodzinom i będącym pod ich pieczęć małoletnim zapewniony w szerszym zakresie, niż pierwotnie założono w Programie. Liczba porad znacznie przewyższyła wymagany poziom, co świadczy o specyfice wspieranych rodzin zastępczych i narastających problemach, które przeżywają rodziny. Nie bez znaczenia jest fakt rozszerzenia grona specjalistów, do których rodziny zastępcze mają ułatwiony kontakt. Są to nie tylko psychologowie w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej (zespół 6 psychologów poszerzony o dodatkową osobę – psychologa zajmującego się skomplikowanymi przypadkami, wymagającymi intensywnego wsparcia), ale również logopeda czy psycholog diagnosta, dla dzieci do 3 roku życia.

2. Cel ogólny programu: Dostosowanie systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej w celu zapewnienia efektywnej opieki dzieciom jej potrzebującym.

2.1. Osiągnięcie standardu liczby miejsc w POW wynikającego z ustawy

Tabela 21. Dostosowanie POW do standardu liczby miejsc

Wskaźnik	Rok	Koszty finansowe	Mierniki	Rezultat podejmowanych działań
Dostosowanie POW do standardu liczby miejsc	2020	Wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)	POW zapewniające liczbę miejsc większą niż 14	0 POW zapewniających liczbę miejsc większą niż 14

Rezultat podejmowanych działań został osiągnięty. W GMK nie istnieją POW zapewniające liczbę miejsc większą niż 14.

2.2. Utrzymanie infrastruktury instytucjonalnej pieczy zastępczej zapewniającej opiekę 430 dzieciom powyżej 10 r.ż.

Tabela 22. Struktura systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2020-2022

Działanie	Rok	Mierniki	Zakładany poziom realizacji działania	Poziom realizacji działania
Funkcjonowanie POW typu interwencyjnego Plan SZ UMK (SZ/PSD/03) Plany jednostek publicznych	2020	1) Liczba POW 2) Miejsca w POW 3) Koszty finansowe	1) 4 2) 52 3) 4 060 000 zł	1) 3 2) 52 3) 4 447 028 zł
	2021	1) Liczba POW 2) Miejsca w POW 3) Koszty finansowe	1) 3 2) 38 3) 3 405 000 zł	1) 3 2) 38 3) 3 560 013 zł
	2022	1) Liczba POW 2) Miejsca w POW 3) Koszty finansowe	1) 3 2) 38 3) 3 561 900 zł	1) 3 2) 43 3) 3 643 668 zł
Funkcjonowanie POW typu socjalizacyjnego Plan SZ UMK(SZ/PSD/03) Plany jednostek publicznych	2020	1) Liczba POW 2) Miejsca w POW 3) Koszty finansowe	1) 21 2) 232 3) 15 340 000 zł	1) 21 2) 240 3) 14 531 658 zł
	2021	1) Liczba POW 2) Miejsca w POW 3) Koszty finansowe	1) 18 2) 186 3) 10 997 500 zł	1) 18 2) 198 3) 13 464 293 zł
	2022	1) Liczba POW 2) Miejsca w POW 3) Koszty finansowe	1) 18 2) 186 3) 11 500 200 zł	1) 15 2) 160 3) 11 491 470 zł
Funkcjonowanie POW typu specjalistyczno-terapeutycznego Plan SZ UMK(SZ/PSD/03) Plany jednostek publicznych	9 301 250 zł	1) Liczba POW 2) Miejsca w POW 3) Koszty finansowe	1) 9 2) 103 3) 9 301 250 zł	1) 8 2) 89 3) 9 361 665 zł
	14 252 000 zł	1) Liczba POW 2) Miejsca w POW 3) Koszty finansowe	1) 12 2) 139 3) 14 252 000 zł	1) 12 2) 135 3) 11 389 441 zł
	14 989 500 zł	1) Liczba POW 2) Miejsca w POW 3) Koszty finansowe	1) 12 2) 139 3) 14 989 500 zł	1) 14 2) 164 3) 16 072 218 zł
Funkcjonowanie POW typu rodzinnego Plan SZ UMK(SZ/PSD/03) Plany jednostek publicznych	2020	1) Liczba POW 2) Miejsca w POW 3) Koszty finansowe	1) 8 2) 57 3) 2 140 900 zł	1) 6 2) 44 3) 2 094 100 zł
	2021	1) Liczba POW 2) Miejsca w POW 3) Koszty finansowe	1) 8 2) 57 3) 2 366 400 zł	1) 6 2) 44 3) 1 804 800 zł
	2022	1) Liczba POW 2) Miejsca w POW 3) Koszty finansowe	1) 8 2) 57 3) 2 380 800 zł	1) 6 2) 46 3) 1 908 000 zł

Program na lata 2020 – 2022 zakładał:

- zmniejszenie ilości POW typu interwencyjnego z 4 na 3 POW - cel ten został osiągnięty;

2. zmniejszenie ilości POW typu socjalizacyjnego o 3, natomiast Gmina zmniejszyła liczbę POW typu socjalizacyjnego o 6 – cel ten został osiągnięty;
3. zwiększenie POW typu specjalistyczno – terapeutycznego o 3 – cel ten został osiągnięty

Ponadto, Program na lata 2020-2022 zakładał utrzymanie tej samej liczby POW typu rodzinnego. W 2022 r. w Gminie funkcjonuje 6 POW typu rodzinnego, tj. o 2 placówki mniej, niż zakładano. Mniejsza liczba POW typu rodzinnego wiąże się z rezygnacją ze względów zdrowotnych, uniemożliwiających pełnienie obowiązków, złożoną przez osobę prowadzącą placówkę typu rodzinnego. W okresie realizacji programu nie udało się pozyskać nowej rodziny.

3. Cel ogólny programu: Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

3.1. Nabycie przez osoby usamodzielniane kompetencji umożliwiających samodzielne funkcjonowanie po opuszczeniu pieczy zastępczej i zmniejszenie odsetka osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej po opuszczeniu pieczy zastępczej.

Tabela 23. Efektywność podejmowania działań na rzecz osób usamodzielnianych

Działanie	Rok	Planowane koszty finansowe	Mierniki	Zakładany poziom realizacji działania	Koszty finansowe	Rezultat podejmowanych działań
Realizacja Indywidualnych Programów usamodzielnienia MOPS/PZA/07	2020	Wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)	1) IPU realizowane w danym roku	1) 370	(środki pomocnicze)	1) 353
	2) 40			2) 44		
	2021		1) 370	(środki pomocnicze)	1) 293	
2022	2) 35	2) IPU zakończone w danym roku	1) 370	(środki pomocnicze)	2) 43	
Wsparcie w formie świadczeń finansowych MOPS/PZA/07	2020	1 359 000 zł	1) Usamodzielniani kontynuujący naukę 2) Usamodzielniani korzystający z pomocy finansowej	1) 240	1 292 979 zł	1) 213
	2021	1 390 000 zł		2) 260		2) 250
	2022	1 425 000 zł		1) 230	1 098 669 zł	1) 199
Wsparcie w uzyskaniu mieszkania	2020	131 300 zł	1) Osoby, którym udzielono wsparcia	2) 255	1 176 503 zł	2) 218
				1) 230		1) 186
				2) 255		2) 193
				1) 20	129 290 zł	1) 18
				2) 20		2) 20

chronionego lub lokalu z zasobów Gminy MOPS/PZA/07 SZ/PSD/03	2021	138 400 zł	w formie mieszkania chronionego	1) 20 2) 20	138 180 zł	1) 19 2) 32
	Do VI 2022	145 000 zł	2) Osoby, które uzyskały pomoc w związku z ubieganiem się o przyznanie lokalu z zasobów Gminy	1) 20 2) 20	188 800,00 zł	1) 16 2) 25

Jak wynika z przedstawionych danych, liczba osób realizujących IPU oraz kontynuujących naukę sukcesywnie spadała w poszczególnych latach. Wynikało to głównie ze spadku ogólnej liczby dzieci i młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej, ale także z dobrej sytuacji na rynku pracy. Osoby usamodzielniane coraz częściej podejmowały pracę zarobkową, rezygnowały z pomocy finansowej i podejmowały decyzję o wcześniejszym zakończeniu procesu usamodzielnienia. Zakończone IPU były zrealizowane w całości lub części. Jedynie w 2021 r. 2 osoby usamodzielniane nie zrealizowały IPU. Zainteresowanie wsparciem w formie mieszkania chronionego treningowego utrzymywało się na przewidywanym poziomie. Ilość wydawanych opinii w sprawie pozyskania mieszkania socjalnego z zasobów Gminy przewyższyła zakładany poziom. Jest to uwarunkowane liczbą osób usamodzielnianych zakwalifikowanych pozytywnie do tej formy wsparcia, zgodnie z przepisami uchwały Rady Miasta Krakowa.

4. Cel ogólny programu: Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie,
4.1 Podniesienie kompetencji kadry realizującej zadania z zakresu wspierania osób sprawujących pieczę zastępczą oraz wychowanków w niej przebywających

W zakresie podniesienia kompetencji kadry realizującej zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dane kształtują się następująco:

Tabela 24. Liczba szkoleń w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej

DZ	2020	2021	2022
<i>Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej (zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej)</i>			
<i>Pracownicy przeszkoleni</i>	31	36	30
<i>Liczba szkoleń</i>	8	21	18

ROZDZIAŁ III

CELE PROGRAMU NA LATA 2023-2025 ORAZ SPOSOBY I METODY BADANIA REALIZACJI CELÓW

Jak wskazano w poprzednim rozdziale, Gmina sukcesywnie przekształca system pieczy zastępczej, zgodnie z założeniami ustawy i potrzebami. Podejmowane są działania w celu rozwoju rodzinnych form, deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej z uwzględnieniem realnych możliwości, wynikających z konieczności zapewnienia opieki dzieciom jej pozbawionym, oraz specjalizacji POW w celu dostosowania wsparcia do indywidualnych potrzeb wychowanków.

Dążenie ustawodawcy do deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej ma za zadanie maksymalnie zbliżyć środowisko, w którym wychowują się dzieci pozbawione opieki rodziców do środowiska rodzinnego (naturalnego). W ramach tego procesu zakładane jest odejście od opieki nad dziećmi w pieczy instytucjonalnej do opieki w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Jakkolwiek kierunek tych zmian należy uznać za słuszny, to nie można jednak stracić z pola widzenia faktu, że różnorodność form sprawowania pieczy zastępczej służy lepszemu zapewnieniu opieki nad dziećmi z różnymi deficytami czy potrzebami rozwojowymi. Rodziny zastępcze nie zawsze wyrażają zgodę i nie zawsze są w stanie odpowiednio sprawować opieki nad dziećmi z niepełnosprawnościami czy zagrożonymi demoralizacją. Często tę rolę przejmują POW typu specjalistyczno – terapeutycznego zapewniające wykwalifikowaną kadrę. Zatem szczególnie dla niektórych dzieci starszych, zagrożonych demoralizacją POW typu specjalistyczno – terapeutycznego są odpowiednim środowiskiem wychowawczym. Oczywiście każdorazowo o umieszczeniu dziecka w konkretnej jednostce pieczy zastępczej (czy to rodzinnej czy instytucjonalnej) decyduje sąd opiekuńczy, jednak posiadając paletę możliwości oddziaływania na dziecko w różnych formach pieczy zastępczej, sąd może dopasować do dziecka pieczę zastępczą najlepiej odpowiadającą indywidualnym jego potrzebom. Dotychczasowe doświadczenie pozwala stwierdzić, że utrzymanie na terenie GMK obecnie istniejącej organizacji rodzin zastępczych oraz POW pozwala elastycznie dopasowywać się do potrzeb umieszczanych w pieczy zastępczej dzieci. Taki mieszany system w najszerszy sposób pozwala odpowiedzieć na potrzeby i deficyty małych dzieci oraz umożliwia Gminie efektywne zapewnienie opieki i wychowania wszystkim dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej.

1. Cel ogólny programu: Rozwój systemu rodzinnej pieczy zastępczej poprzez zwiększenie liczby rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

Cele szczegółowe:

1.1. Pozyskanie do 2025 roku 6 nowych rodzin zastępczych zawodowych oraz utworzenia 1 nowego rodzinnego domu dziecka

Tabela 25. Wzrost liczby nowych form rodzinnej pieczy zastępczej

Wskaźnik	Rok	Koszty finansowe	Mierniki	Rezultat podejmowanych działań
Wzrost liczby nowych form rodzinnej pieczy zastępczej	2023	Wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)	Nowe RZZ i RDD	Pozyskanie 2 nowych RZZ
	2024			Pozyskanie 2 nowych RZZ i 1 nowego RDD
	2025			Pozyskanie 2 nowych RZZ

Podejmowane działania

Działanie	Rok	Koszty finansowe	Mierniki	Zakładany poziom realizacji działania
Organizowanie akcji promocyjnych, przedsięwzięć integrujących rodziny zastępcze MOPS/PZA/14	2023	Wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)	Przedsięwzięcia promujące idee rodzicielstwa zastępczego oraz publikacje prasowe/ internetowe/ materiały radiowe/ telewizyjne/ spotkania	50 akcji /przedsięwzięć promujących/integrujących
	2024			50 akcji /przedsięwzięć promujących/integrujących
	2025			50 akcji /przedsięwzięć promujących/integrujących
Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji RZZ i RDD MOPS/PZA/02	2023	Wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)	Szkolenia do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka Osoby uczestniczące w szkoleniach	2 cykle szkoleniowe do pełnienia funkcji RZZ i RDD 30 osób uczestniczących w szkoleniach
	2024			2 cykle szkoleniowe do pełnienia funkcji RZZ i RDD 30 osób uczestniczących w szkoleniach
	2025			2 cykle szkoleniowe do pełnienia funkcji RZZ i RDD 30 osób uczestniczących w szkoleniach

1.2 Utrzymanie liczby rodzin zastępczych zawodowych na poziomie nie niższym niż w roku poprzedzającym

Tabela 26. Realizowanie systemu motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Wskaźnik	Rok	Koszty finansowe	Mierniki	Rezultat podejmowanych działań
Realizowanie systemu motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	2023	Wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)	Utrzymania zawodowych rodzin zastępczych na poziomie	nie niższym niż 50 Liczba miejsc 90.
	2024			nie niższym niż 52 Liczba miejsc 94.
	2025			nie niższym niż 54 Liczba miejsc 98
Podejmowane działania				
Działanie	Rok	Koszty finansowe	Mierniki	Zakładany poziom realizacji działania
Wsparcie w formie świadczeń oraz wynagrodzeń wyższych od minimalnych MOPS/PZA/03 MOPS/PZA/04	2023	7 027 000 zł	Świadczenia Wynagrodzenia	1944 świadczeń 686 wynagrodzeń
	2024	7 779 000 zł		2067 świadczeń 728 wynagrodzeń
	2025	8 847 000 zł		2192 świadczeń 770 wynagrodzeń
Organizowanie grup wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej MOPS/PZA/01	2023	Wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)	Grupy wsparcia	2 grupy
	2024			2 grupy
	2025			2 grupy
Organizowanie szkoleń i superwizji dla rodzinnych form pieczy zastępczej MOPS/PZA/01	2023	Wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)	Godziny przeprowadzonych szkoleń i superwizji Osoby uczestniczące w szkoleniach i superwizjach	190 godzin szkoleń i superwizji wzmacniających kompetencje rodzin zastępczych 160 uczestników
	2024			190 godzin szkoleń i superwizji wzmacniających kompetencje rodzin zastępczych 160 uczestników
	2025			190 godzin szkoleń i superwizji wzmacniających kompetencje rodzin zastępczych 160 uczestników
Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa, terapii MOPS/PZA/01	2023	Wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)	Rodziny i dzieci objęte poradnictwem specjalistycznym Porady specjalistyczne	400 rodzin oraz 400 dzieci objętych poradnictwem specjalistycznym 2500 porad specjalistycznych
	2024			400 rodzin oraz 400 dzieci objętych poradnictwem specjalistycznym 2500 porad specjalistycznych
	2025			400 rodzin oraz 400 dzieci objętych poradnictwem specjalistycznym 2500 porad specjalistycznych

2. Cel ogólny programu: Dostosowanie systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez utworzenie POW typu rodzinnego i utrzymanie liczby miejsc przynajmniej na dotychczasowym poziomie w celu zapewnienia efektywnej opieki i wychowania dzieciom jej potrzebującym.
Cele szczegółowe

2.1 Utworzenie do 2025 roku POW typu rodzinnego

Wskaźnik	Rok	Koszty finansowe	Mierniki	Rezultat podejmowanych działań
Wzrost liczby POW rodzinnego	2023-2025	Wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)	Nowe POW typu rodzinnego	Pozyskanie 1 nowej POW typu rodzinnego

2.2 Doskonalenie systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez zapewnienie infrastruktury instytucjonalnej pieczy zastępczej zapewniającej opiekę nie mniej niż 418 dzieciom z uwzględnieniem nowych miejsc interwencyjnych oraz miejsc dla dzieci pochodzących z terenu Ukrainy.

Tabela 27. Doskonalenie systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej

Wskaźnik	Rok	Koszty finansowe	Mierniki	Rezultat podejmowanych działań
Zapewnienie miejsc w POW - zgodnie z postanowieniami sądu	2023	Wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego	Liczba dzieci i osób przebywających w POW	525 dzieci i osób
	2024			525 dzieci i osób
	2025			525 dzieci i osób

Podejmowane działania

Działanie	Rok	Koszty finansowe	Mierniki	Zakładany poziom realizacji działania
Funkcjonowanie POW typu interwencyjnego MOPS/PZA/10 MOPS/PZA/11 SZ/PSD/03 Plany jednostek publicznych	2023	4 539 600	1) Liczba POW 2) Liczba miejsc w POW	1) 3 2) 45
	2024	5 130 200	1) Liczba POW 2) Liczba miejsc w POW	1) 3 2) 45
	2025	5 554 200	1) Liczba POW 2) Liczba miejsc w POW	1) 3 2) 45
Funkcjonowanie POW typu socjalizacyjnego MOPS/PZA/10 MOPS/PZA/11 SZ/PSD/03 Plany jednostek publicznych	2023	11 038 200	1) Liczba POW 2) Liczba miejsc w POW	1) 16 2) 174
	2024	12 166 200	1) Liczba POW 2) Liczba miejsc w POW	1) 16 2) 174
	2025	12 746 900 zł	1) Liczba POW 2) Liczba miejsc w POW	1) 16 2) 174

Funkcjonowanie POW typu specjalistyczno-terapeutycznego MOPS/PZA/10 MOPS/PZA/11 SZ/PSD/03 Plany jednostek publicznych	2023	20 925 400 zł	1) Liczba POW 2) Liczba miejsc w POW	1) 15 2) 168
	2024	22 645 000 zł	1) Liczba POW 2) Liczba miejsc w POW	1) 15 2) 168
	2025	24 838 700 zł	1) Liczba POW 2) Liczba miejsc w POW	1) 15 2) 168
Funkcjonowanie POW typu rodzinnego MOPS/PZA/10 MOPS/PZA/11 SZ/PSD/03	2023	2 043 000 zł	1) Liczba POW 2) Liczba miejsc w POW	1) 7 2) 54
	2024	2 656 800 zł	1) Liczba POW 2) Liczba miejsc w POW	1) 7 2) 54
	2025	2 656 800 zł	1) Liczba POW 2) Liczba miejsc w POW	1) 7 2) 54

3. Cel ogólny programu: Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Cele szczegółowe

3.1 Kształtowanie systemu motywacji osób usamodzielnianych związanego z realizacją celów planu usamodzielnienia.

Tabela 28. Efektywność podejmowania działań na rzecz osób usamodzielnianych

Wskaźnik	Rok	Koszty finansowe	Mierniki	Rezultat podejmowanych działań
Efektywność podejmowanych działań na rzecz osób usamodzielnianych	2023	Wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)	Iloraz osób, które po ukończeniu procesu usamodzielnienia korzystają ze świadczeń pomocy społecznej i osób, które ukończyły proces usamodzielnienia	Odsetek kontynuujących naukę wśród osób otrzymujących pomoc finansową nie mniejszy niż 88%
	2024			Odsetek kontynuujących naukę wśród osób otrzymujących pomoc finansową nie mniejszy niż 88%
	2025			Odsetek kontynuujących naukę wśród osób otrzymujących pomoc finansową nie mniejszy niż 88%
<i>podejmowane działania</i>				
Działanie	Rok	Koszty finansowe	Mierniki	Zakładany poziom realizacji działania
Realizacja Indywidualnych Programów Usamodzielniania MOPS/PZA/07	2023	Wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)	1) IPU realizowane w danym roku 2) IPU zakończone w danym roku	1) 170 2) 40
	2024	Wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)		1) 160 2) 40

	2025	Wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)		1) 160 2) 40
Wsparcie w formie świadczeń finansowych MOPS/PZA/07	2023	1 336 600 zł	Usamodzielniani kontynuujący naukę	200 kontynuujących naukę 220 korzystających z pomocy finansowej
	2024	1 390 000 zł	Usamodzielniani korzystający z pomocy finansowej	195 kontynuujących naukę 215 korzystających z pomocy finansowej
	2025	1 455 000 zł		195 kontynuujących naukę 215 korzystających z pomocy finansowej
Wsparcie w uzyskaniu mieszkania chronionego lub lokalu z zasobów GMK MOPS/PZA/07 SZ/PSD/03	2023	166 600 zł oraz wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)	Osoby, którym udzielono wsparcia w formie mieszkania chronionego	17 osób 25 opinii
	2024	183 600 zł oraz wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)	Osoby, które uzyskały pomoc w związku z ubieganiem się o przyznanie lokalu z zasobów GMK	17 osób 25 opinii
	2025	183 600 zł oraz wydatki nie stanowiące odrębnego zadania budżetowego (środki pomocnicze)		17 osób 25 opinii

ROZDZIAŁ IV ZAŁOŻENIA PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2023-2025

1. Limit zawodowych rodzin zastępczych

Zgodnie z przepisami ustawy, Program określa limit zawodowych rodzin zastępczych na dany rok kalendarzowy. Z uwagi na potrzeby i zakładany wzrost kandydatów do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej, ustala się następujący limit RZZ i RDD:

Tabela 29. Limit zawodowych rodzin zastępczych

Rok	2023	2024	2025
Liczba RZZ oraz RDD	55	58	60

W wyniku realizacji założeń Programu w związku z przekształceniami systemu pieczy zastępczej funkcjonującego na terenie GMK, przewiduje się w latach 2023-2025 uzyskanie następujących rezultatów:

Tabela 30. Rezultaty przekształcenia pieczy zastępczej

Rodzinna piecza zastępcza				
	2023		2025	
	Liczba miejsc	Liczba rodzin	Liczba miejsc	Liczba rodzin
RZZ	3	2	3	2
RZZ pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	64	33	68	37
RZZ specjalistyczne	27	17	27	17
RDD	19	3	24	4
łącznie	113	55	122	60

Instytucjonalna piecza zastępcza				
	2023		2025	
	Liczba miejsc	Liczba POW	Liczba miejsc	Liczba POW
POW typu socjalizacyjnego	174	16	174	16
POW typu interwencyjnego	48	3	48	3
POW typu specjalistyczno - terapeutycznego	168	15	168	15
POW typu rodzinnego	54	7	54	7
Łącznie suma miejsc w systemie	444	41	444	41

Do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej. Program ten zawiera m.in. plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, który zakłada powstanie 6 nowych RZ oraz 1 nowego RDD.

W związku z rosnącą liczbą dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej oraz brakiem wolnych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej nie zdecydowano się na sporządzenie planu ograniczania liczby miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Jednak, w myśl zasady rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej oraz konieczności zapewnienia dzieciom z terenu Gminy Miejskiej Kraków miejsca w pieczy zastępczej, przewiduje się powstanie jednego POW typu rodzinnego, w pozostałych typach POW utrzymano liczbę dzieci na tym samym poziomie.

2. Identyfikacja ryzyk dla programu

Na realizację celów Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej mogą wpływać różne, zmieniające się w czasie warunki zewnętrzne i wewnętrzne, tzw. czynniki ryzyka. Mogą one stanowić przeszkodę w ich realizacji. Uwzględnienie zarządzania ryzykiem w procesie planowania pozwoli na ograniczenie liczby sytuacji nieprzewidywalnych, które mogą utrudnić przeszkodę w osiągnięciu założonych celów.

Zasadniczym założeniem Programu jest osiągnięcie zaplanowanych celów poprzez realizację wszystkich przedstawionych w Programie zadań. W trakcie realizacji Programu możliwe jest napotkanie utrudnień i zagrożeń niezależnych od realizatorów, które stanowią proces identyfikacji ryzyka. Wśród największych zagrożeń, mogących mieć negatywny wpływ na realizację działań ujętych w Programie wskazać należy:

1. zbyt małą liczbę kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych lub do prowadzenia rodzinnych domów dziecka;
2. brak osób gotowych do przyjęcia do rodzinnej pieczy zastępczej dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania lub nastolatków;
3. brak współpracy ze strony rodziców naturalnych w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej;
4. brak kandydatów do przysposobienia dziecka;
5. rosnącą liczbę dzieci spoza powiatu kierowanych do pieczy zastępczej na terenie Gminy ze względu na lokalizację aż 4 szpitali z oddziałami położniczymi;
6. trudności w umieszczaniu rodzeństw w rodzinnej pieczy zastępczej, ze względu na pojedyncze miejsca w rodzinach zastępczych;
7. przedłużające się postępowania sądowe, a w konsekwencji dłuższy czas przebywania małoletnich w rodzinach zastępczych;
8. zwiększająca się liczba rodzin zastępczych w zaawansowanym wieku, co skutkuje przechodzeniem na emerytury lub aneksowaniem umów na mniejszą liczbę dzieci kierowanych do rodzin pod opiekę.

3. Monitorowanie programu

Za realizację programu odpowiada MOPS w Krakowie. Program ma charakter otwarty i w celu zwiększenia skuteczności prowadzonych działań będzie podlegał ewaluacji, a także zmianom wynikającym z potrzeb oraz możliwości finansowych w zakresie pieczy zastępczej. Program może również podlegać modyfikacjom na skutek zmieniających się wymogów prawnych.

Raport dotyczący realizacji Programu będzie przedstawiany w corocznym sprawozdaniu z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie.

4. Deklaracja wyników

Nazwa	Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Gminie Miejskiej Kraków na lata 2023-2025
Daty	od 2023-01-01 do 2025-12-31
Koordynator	Kramarz Witold
Typ przedsięwzięcia	Program
Cel ogólny	Rozwój systemu rodzinnej pieczy zastępczej.
Poprzez	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozyskanie nowych rodzin zastępczych zawodowych oraz utworzenia nowego rodzinnego domu dziecka. 2. Utrzymanie rodzin zastępczych zawodowych. 3. Utworzenie Placówki Opiekuńczo- Wychowawczej typu rodzinnego 4. Doskonalenie systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej w tym zapewnienie infrastruktury instytucjonalnej pieczy zastępczej. 5. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. 6. Dostosowanie systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej w celu zapewnienia efektywnej opieki dzieciom jej potrzebującym. 7. Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Tak, aby:

Rezultat celu szczegółowego SRPSK	Wskaźnik	Waga	Wartość bazowa	Wartość znakomita	Przedział	
					Min	Max
Zmniejszyć liczbę dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	Populacja dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej – wskaźnik W41_W (system STRADOM UMK)	0,1	46%	43%		

Rezultaty realizacji zadań

1. Pozyskanie do 2025 roku 6 nowych rodzin zastępczych zawodowych oraz utworzenie 1 nowego rodzinnego domu dziecka.
2. Utrzymanie liczby rodzin zastępczych zawodowych na poziomie nie niższym niż w roku poprzedzającym
3. Utworzenie do 2025 roku POW typu rodzinnego
4. Doskonalenie systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej, w tym zapewnienie infrastruktury instytucjonalnej pieczy zastępczej zapewniającej opiekę nie mniej niż 418 dzieciom z uwzględnieniem nowych miejsc interwencyjnych oraz miejsc dla dzieci pochodzących z terenu Ukrainy.

Ryzyka dla programu

Cel szczegółowy Programu	Nazwa ryzyka	Ocena Istotności ryzyka	Status postępowania z ryzykiem
Pozyskanie do 2025 roku 6 nowych rodzin zastępczych zawodowych oraz utworzenia 1 nowego rodzinnego domu dziecka	Mała liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych lub do prowadzenia rodzinnych domów dziecka	3	Monitorowanie

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej i liczba dzieci przebywających w pieczy w latach 2020-2022 (stan na 30.06 i 31.12).....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Tabela 2 Liczba rodzinnej pieczy zastępczej i dzieci w niej przebywających w latach 2020-2022 (stan na 30.06 i 31.12)	8
Tabela 3. Liczba dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej w latach 2020-2022 (stan na 30.06 i 31.12)	9
Tabela 4. Przyczyny umieszczania dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2020-2022 (stan na 30.06 i 31.12).....	10
Tabela 5. Rodzaje usług świadczonych dla rodzin zastępczych w latach 2020-2022	11
Tabela 6. Rodzaje usług świadczonych dla rodzin zastępczych w ramach Programu Aktywności Lokalnej w latach 2020 - 2022	14
Tabela 7. Świadczenia wypłacone na dzieci w okresie od 2020 roku do 2022 roku.	15
Tabela 8. Wypłacone wynagrodzenia okresie od 2020 roku do 2022 roku	16
Tabela 9. Liczba POW poszczególnych typów w latach 2020 – 2022 oraz przebywających w nich dzieci (stan na 30.06 i 31.12 danego roku)	22
Tabela 10. Przyczyny umieszczania dzieci w POW (stan na 30.06 i 31.12 danego roku)	23
Tabela 11. Wiek dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2020-2022 (stan na 30.06. i 31.12 danego roku)	24
Tabela 12.. Liczba osób usamodzielnianych w latach 2020 – 2022	25
Tabela 13. Aspiracje edukacyjne osób usamodzielnianych a latach 2020-2022	26
Tabela 14. Liczba podejmowanych działań dotyczących osób usamodzielnianych	27
Tabela 15 Wzrost liczby nowych form rodzinnej pieczy zastępczej (okres od 2020 r. do 2022 r.)	29
Tabela 16. Podejmowane działania promocyjne	30
Tabela 17. Realizowanie systemu motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	30
Tabela 18. Organizowanie grup wsparcia dla RZ i RDD	31
Tabela 19. Organizowanie szkoleń i superwizji dla RZ i RDD	31
Tabela 20. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa, terapii	32
Tabela 21. Dostosowanie POW do standardu liczby miejsc.....	32
Tabela 22. Struktura systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2020-2022	33
Tabela 23. Efektywność podejmowania działań na rzecz osób usamodzielnianych	34
Tabela 24. Liczba szkoleń w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej	35
Tabela 25. Wzrost liczby nowych form rodzinnej pieczy zastępczej	37
<i>Tabela 26. Realizowanie systemu motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej .....</i>	<i>38</i>
<i>Tabela 27. Doskonalenie systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej .....</i>	<i>39</i>
<i>Tabela 28. Efektywność podejmowania działań na rzecz osób usamodzielnianych .....</i>	<i>40</i>
Tabela 29. Limit zawodowych rodzin zastępczych	42
Tabela 30. Rezultaty przekształcenia pieczy zastępczej	42

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej z 1 dzieckiem w latach 2020-2022	17
Wykres 2. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej z 2 dzieci w latach 2020-2022	17
Wykres 3. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej z 3 dzieci w latach 2020-2022	18
Wykres 4. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej z 4 dzieci w latach 2020-2022	18
Wykres 5. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej z 1 dzieckiem w latach 2020-2022	18
Wykres 6. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej z 2 dzieci w latach 2020-2022	19
Wykres 7. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej z 3 dzieci w latach 2021-2022	19
Wykres 8. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego z 1 dzieckiem w latach 2020-2022	19
Wykres 9. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego z 2 dzieci w latach 2020-2022	20
Wykres 10. Wysokość wynagrodzenia rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego z 3 dzieci w latach 2020-2022	20
Wykres 11. Wysokość wynagrodzenia w rodzinnych domach dziecka z 4-5 dzieci w latach 2020-2022	21
Wykres 12. Wysokość wynagrodzenia w rodzinnych domach dziecka z 6-8 dzieci w latach 2020-2022	21